Fforwm Gweithredu Bioamrywiaeth Mamaliaid Cymru
Cofnodion y 9fed Cyfarfod

27 Chwefror 2013, tros gynhadledd fideo

1. Croeso, cyflwyniadau
Yn bresennol:
Bangor Liz Halliwell (CCGC - Cofnodion), (CCGC - Cofnodion), Ceri Morris, (CCGC – MISE), Catrin Slade (myfyriwr lleoliad gwaith, CCGC), Iolo Lloyd (CCC)

Llandeilo Steve Lucas (YCY - Cadeirydd), Isabel Macho (Cyngor Sir Gâr), Jenny MacPherson (VWT – MISE), Lizzie Wilberforce (WTSWW), Henry Schofield (VWT), Mike Jenkins (AyrAC), Hazel Thomas (CCGC)

Ymddiheuriadau: Jean Matthews (CCGC) Rob Strachan (AyrA), Nida Al-Fulaij (PTES), Jane Garner (CCGC), Matthew Ellis (CCGC), Claire Bryant (CCGC), Ian Danby (BASC), Rob Parry (WTSWW), Kate Williamson (Cymdeithas y Mamaliaid), Sarah Bird (Sw Caer), Paul Sinnadurai (BBNP), Dan Forman (Prifysgol Abertawe)

2. Diweddariad ar Brosesau CGB
Cyfarfu'r Grŵp Rhywogaethau Arbenigol ym mis Chwefror ond mynegwyd rhai pryderon ynghylch pa mor gynhyrchiol yr oedd y cyfarfod. Nododd Iolo Lloyd fod Fforwm Adar Cymru'n paratoi papur ar sut mae'r grŵp yn rhyngweithio â PBC a grwpiau ecosystemau.

PWYNT GWEITHREDU 1 – LH i ofyn i Sian Whitehead am bapur Fforwm Adar Cymru ar gysylltiadau â grwpiau Ecosystemau.

Adrodd Erthygl 17 – adroddodd LH fod adrodd ar lefel y wlad wedi'i gwblhau a bod JNCC bellach yn cydgrynhoi adroddiadau cyfunedig ar lefel y DU. Bydd adroddiadau wedi'u cwblhau'n destun ymgynghori dros yr wythnosau nesaf.

Cyfarfod CGB ar bathewod – darparodd LH ddiweddariad o'r cyfarfod Cymru a Lloegr diweddar. Mae cofnodion ar gael gan Liz ar gais. Nododd LH fod y Gogledd-ddwyrain bellach yn datblygu cynlluniau cadwraeth rhywogaethau (yn lle CGB) ar gyfer eu holl famaliaid adran 41 o dan grŵp Tacson Mamaliaid Lloegr. Sylwodd HS y byddai wedi bod yn ddefnyddiol i gynrychiolydd CCGC fynd i'r grŵp Tacson Mamaliaid.

Mae'r grŵp CGB Ystlumod i fod i gwrdd ar ddechrau mis Ebrill.

Mae'r Gymdeithas Famaliaid wedi llwyddo i sicrhau grant gan CCGC ar gyfer swyddog i Gymru. Bydd y swydd yn canolbwyntio ar roi'r CGB llygod y cynhaeaf a draenogod ar waith yn ogystal â darparu cefnogaeth ar gyfer cofnodi mamaliaid. Bwriedir cynnal cyfweliadau ar gyfer y swydd tua diwedd mis Mawrth.

Wrth i Gyfoeth Naturiol Cymru gael ei sefydlu mae ansicrwydd ar hyn o bryd ynghylch ffrydiau ariannu yn y dyfodol i gefnogi gwaith y '3ydd sector'. Mae rhywfaint o bryder y gallai fod yn ymarfer caffael yn hytrach nag ymagwedd cymorth grant.

3. Diweddariadau prosiectau/partneriaid

Cylchredwyd diweddariadau cyn y cyfarfod. Awgrymodd IL y byddai'n ddefnyddiol petai pobl yn gallu adnabod unrhyw ganlyniadau o brosiectau ac adroddiadau a gynhyrchwyd.

Amlinellodd Mike Jenkins yr achos dyfrgwn a physgodfeydd y mae Rob Strachan yn ymwneud ag ef ar hyn o bryd. Mae AyrA yn cael ei siwio gan unigolyn sy'n honni mai'r asiantaeth sy'n gyfrifol am ddifrod a achoswyd i'w bysgodfa gan ddyfrgwn. [*Nodyn ar ôl y cyfarfod – gwrthodwyd yr achos yn erbyn AyrA*]

Mae Swyddog Pobl a Belaod Coed VWT (David Bavin) bellach wedi dechrau. Ariennir y prosiect gan ardoll bagiau cludo'r Co-op. Bydd David yn ymgymryd ag arolygon agwedd y cyhoedd gan ddefnyddio sioeau teithiol ac anfon taflenni, arolygon tiwb gwallt (yn canolbwyntio ar ardal Cwm Rheidol) a sgyrsiau lleol. Mae tiwbiau gwallt wedi'u sefydlu mewn coetiroedd lleol yn agos i'r lleoliad y daethpwyd o hyd i fela'r coed yn Aberhafesp.

Mae'r prosiect MISE project yn cynnal dau ddigwyddiad ym mis Mawrth ar gyfer gwirfoddolwyr ac aelodau o Grŵp Ymgynghorol MISE i ddathlu pwynt hanner ffordd y prosiect MISE.

4. Cynlluniau Gweithredu CGB Mamaliaid - rhoi ar waith
Mae Steve Lucas wedi cynhyrchu cynllun gweithredu generig drafft ar gyfer ystlumod. Mae IM wedi awgrymu na ddylid cynnwys camau gweithredu sy'n ymwneud â rhwymedigaethau statudol, e.e. hysbysu safleoedd, asesu ceisiadau cynllunio, mewn pethau i wneud ar Gynlluniau Gweithredu gan eu bod yn rhwymedigaeth ac yn anodd adrodd arnynt. Er hynny, cytunwyd y dylid cyfeirio atynt yn y Cynlluniau Gweithredu o hyd i sicrhau darlun llawn o'r gweithgarwch perthnasol yr oedd yn ei gynnal.

Awgrymwyd y dylem fod yn gofyn i'r Grŵp Arbenigol ar Rywogaethau am gyngor ar fformat y Cynlluniau Gweithredu. Er hynny, nodwyd mai diben y Cynlluniau Gweithredu yw darparu cyngor i CGBLl ar yr hyn y dylent fod yn ei wneud a hefyd fel trosol ar gyfer dangos yr angen am wneud darnau penodol o waith (e.e. ceisiadau am ariannu neu ddylanwadu ar bolisi). Mae'n bosib y bydd angen ychwanegu peth naratif yn esbonio diben y cynllun.

PWYNT GWEITHREDU 2: Steve i adolygu cynlluniau gweithredu ystlumod, cwblhau'r cynllun gweithredu generig ar gyfer ystlumod a'i gylchredeg.
PWYNT GWEITHREDU 3: Liz i adnabod p'un a ellir cyfuno unrhyw rai o'r cynlluniau gweithredu mamaliaid sy'n weddill i'r cynllun trosgynnol.

Glastir – cyfarfu Steve â Chris Tucker i drafod cynllun coetiroedd Glastir ac ystlumod. Mae wedi cynhyrchu taenlen yn gosod allan pa rywogaethau a allai elwa o bob un o'r rhagnodiadau. Roedd yn ymgais i bennu sut mae polisi coedwigaeth yn gweddu i ystlumod a pha un a oedd unrhyw fylchau ai beidio.
PWYNT GWEITHREDU 4: Steve i gylchredeg y daenlen Glastir ac ystlumod eto

5. Prosiectau â blaenoriaeth a chyfleoedd ariannu
Coladu data'n mynd yn fwy bratiog gyda LRC, NBN, BRC i-Spot etc. Nid ymddengys y ceir un ystorfa sengl ar gyfer data. Gofynnodd SL fod angen i CCGC, fel asiantaeth statudol, ddatrys hyn. Mynegwyd pryderon y dylai data fod ar gael ar gyfer polisi a gwneud penderfyniadau, yn ogystal â chynllunio.

PWYNT GWEITHREDU 5: LH/JM i godi pryderon ynghylch y llif data rhwng LRC, NBN gyda thîm data CCGC.
Nododd LW fod LRC yn mynegi pryderon am ddarparu eu holl ddata ar y NBN gan fod angen iddynt dderbyn digon o incwm i gynnal y busnes. Maent hefyd yn ochelgar o ran data NBN gan nad ydynt yn ystyried bod y safonau gwirio mor uchel.

Draenogod – bydd y Swyddog MS Cymru newydd yn helpu i gyflwyno'r arolwg draenogod.
Pathewod – mae angen gwaith parhaus ar fapio cysyllted, y gellid ei ddefnyddio wedyn fel elfen ragfynegi ar gyfer creu coetir Glastir. Gellid rhoi'r cyfryw waith gofodol i CGBLl a cheisio dylanwadu ar waith lleol ar gyfer pathewod. IM – yn cyflawni cryn dipyn o lwyddiant wrth ddenu gwirfoddolwyr. Daeth Jacqueline Hartley o hyd i 3 neu 4 safle newydd sy'n gweithio gyda gwirfoddolwyr.
Llygod y dŵr – mae'n bosib y bydd gan AyrAC prosiectau trapio mincod yn Llanelli. Bydd hefyd yn gwneud gwaith rheoli cynefinoedd gyda'r posibilrwydd o gymryd enghreifftiau o dan bwysau i'w bwydo i fyny a'u rhyddhau neu eu defnyddio yn y Gwendraeth - y dalgylch nesaf o Lanelli.
Ystlumod Coetir Prin – gwaith modelu cynefinoedd ar waith. Nid yw arian CCGC i redeg 3 gweithdy gyda gwirfoddolwyr ar gael mwyach. Bydd penderfyniadau'n cael eu gwneud ar y cam nesaf pan fydd gennym fapiau modelu. Mae angen ariannu o hyd i redeg y gweithdai a chyfarpar ychwanegol. Byddai angen rhwydi mân a maglau telyn ar gyfer gwaith Bechstein.
PWYNT GWEITHREDU 6: Jean i roi diweddariad ar waith mapio ystlumod coetir prin
PWYNT GWEITHREDU 7: Jean, Henry a Steve i ystyried y camau nesaf ar gyfer y prosiect ystlumod coetir prin a pha un a fyddai'n bosib ai beidio i ymgeisio am arian Datblygu Rhanbarthol Ewrop. Gallai fod problem o ran amseru.
YPLl – gwaith modelu'n mynd yn ei flaen.
PWYNT GWEITHREDU 8: Jean i ddarparu diweddariad ar y prosiect Landscapes for Lessers

Llygod y cynhaeaf – mae canlyniadau o Gaer yn dangos bod y dechneg potiau abwyd yn gweithio. Bydd treialu'n parhau ar safleoedd eraill. Nododd Lizzie y cafwyd llwyddiant wrth annog llygod y cynhaeaf i ddefnyddio gorsafoedd bwydo ym Mharc Slip. JMcP i ymweld i edrych ar y dulliau sy'n cael eu defnyddio. Gellid rhedeg diwrnod hyfforddiant ym Mharc Slip.
PWYNT GWEITHREDU 9: Jenny, Ceri a Lizzie i drefnu dyddiad hyfforddi llygod y cynhaeaf yng ngwarchodfa Parc Slip WTSWW.

Dyfrgwn – bydd y prosiect MISE yn canolbwyntio ar ddalgylch Dwyryd, arfordir Sir Benfro ac o bosib dalgylch Cefni ar Ynys Môn. Bydd Catrin Slade yn coladu cofnodion arfordirol a gasglwyd gan y prosiect MISE hyd yma.

Gwiwerod Coch – llwyddodd MWRSP i dderbyn ariannu gan y gronfa ERD. Mae'n flaenoriaeth o hyd i'r prosiect dderbyn ariannu pellach. Mae Fforwm Gwiwerod Cymru'n cwrdd yr wythnos nesaf. .

Ystlumod – Gwaith VWT i wahardd YPM o glwydi YPLl yn mynd yn ei flaen.

VWT yn cynllunio arolwg **ffwlbartiaid** DU gyfan. Bydd y ffocws ar ledaeniad yr amrediad yng nghanolbarth Lloegr, ond hefyd ar rai ardaloedd yng Nghymru nad oes unrhyw gofnodion ar eu cyfer ar hyn o bryd.

Hefyd yn ystyried croesrywedd/mewnfynediad ffuredau gwyllt o Gaerdydd.

Tynnodd Steve sylw at y ffaith bod SITA wedi sefydlu panel ariannu ar gyfer Cymru. Mae angen i geisiadau fod o fewn 10 i 20 km o safleoedd tirlenwi.

6. Rhaglen Waith FfGBMC
Cafwyd trafodaeth parthed eitem 6 y rhaglen waith, mewn perthynas â'r angen am wella cysylltiadau rhwng Grwpiau Ecosystemau ac CGBLl. Gellid gofyn i Grwpiau Ecosystemau roi diweddariad ar waith gyda rhywogaethau. Mynegodd Iolo bryderon y ceir ychydig iawn o gyswllt rhwng y Grwpiau Ecosystemau a'r CGBLl, er y cydnabuwyd bod hyn yn amrywio'n rhanbarthol ar draws Cymru.

Trafodwyd y rhaglen waith FfGBMC er mwyn adnabod diweddariadau ar gyfer y flwyddyn i ddod. Teimlwyd bod y rhan fwyaf o'r eitemau a restrwyd yn berthnasol o hyd, ond awgrymodd Iolo y gallai'r rhaglen waith fod yn fwy strwythuredig gyda chamau gweithredu a dyddiadau targed penodol.

Cytunwyd bod FfGBMC yn ddefnyddiol o ran ei ddiben, yn enwedig wrth wneud yn sicr nad ydym i gyd yn gweithio ar wahân i'n gilydd. Mae FfGBMC hefyd yn pennu fframwaith ar gyfer adnabod bylchau a blaenoriaethau ar gyfer meysydd gwaith. Mae'n helpu hefyd i roi ffocws ac arweiniad i CGBLl ynghylch yr hyn y dylent fod yn ei wneud. Nododd Steve mai gwahaniaeth arwyddocaol rhwng FfGBMC a GARh yw ein bod ni'n tueddu i fod â ffocws mwy ymarferol yn hytrach na cheisio dylanwadu ar bolisi.

Cytunwyd y byddai'n werthfawr cael cadeiryddiaeth gylchredol.

7. Cofnodion y cyfarfod diwethaf a phwyntiau gweithredu
Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau ar y cofnodion.
PWYNT GWEITHREDU 1 - Liz i anfon rhestr i brosiectau a ariannwyd gan ERD LlC i'r grŵp. Wedi'i Gwblhau.
PWYNT GWEITHREDU 2 – JM i anfon nodyn allan ar y cyfarfod UKWVSG. Wedi'i Gwblhau
PWYNT GWEITHREDU 3 – Lizzie i wirio gyda Rob a yw'r cofnodion llygod y dŵr diweddaraf wedi'u cynnwys yn y prosiect mapio. Mae WT yn dal unrhyw ddata y maent yn ei dderbyn yn lleol. Nid yw'r set ddata a goladwyd gan WT ar lefel y DU yn rheolaidd ac felly mae'n gywir hyd at y pwynt hwnnw - tua 3 blynedd yn ôl.
PWYNT GWEITHREDU 4 - CCGC i ofyn am gynrychiolydd CGBLl ar gyfer Gogledd Cymru. Cario **PWYNT GWEITHREDU 10 drosodd**
PWYNT GWEITHREDU 5 - CCGC i gylchredeg diweddariad partneriaid terfynol. Wedi'i Gwblhau.
PWYNT GWEITHREDU 6 – LH/JM i fynd yn ôl at Julia/Tracey cyn cyfarfod Cadeiryddion y Grŵp Ecosystemau ac ailystyried sut i fwrw 'mlaen gyda hwn. Gohiriwyd y cyfarfod Cadeiryddion ac nid yw'n briodol mwyach.
PWYNT GWEITHREDU 6 – Ceri i wirio a oes Fforwm Gogledd Cymru. Mae Rhwydwaith Bioamrywiaeth Gogledd-ddwyrain Cymru a Fforwm Bywyd Gwyllt Eryri.
PWYNT GWEITHREDU 7 – Ceri i sefydlu cynhadledd fideo llygod y cynhaeaf. Cario drosodd – caiff ei roi ar waith ar yr un pryd â sefydlu diwrnod hyfforddiant llygod y cynhaeaf.
PWYNT GWEITHREDU 8 – Jenny, Jean a Rob i drafod y prosiect geneteg llygod y dŵr yn MISE. Cario drosodd. **PWYNT GWEITHREDU 11**

PWYNT GWEITHREDU 9 – Liz a Jean i gysylltu â Kate am ddiweddariad ar yr Atlas Mamaliaid. Diweddariad wedi'i gynnwys yn y diweddariadau partner terfynol ar gyfer y cyfarfod.
PWYNT GWEITHREDU 10 – Jean a Liz i gylchredeg canlyniadau coladu data ar gyfer llygod y cynhaeaf etc mor fuan ag y maent ar gael. Byddant ar gael yn fuan yn dilyn cwblhau adroddiadau Erthygl 17. **PWYNT GWEITHREDU 12**
PWYNT GWEITHREDU 11 – SL i anfon taenlen dadansoddiad bylchau Glastir at Jean. Wedi'i Gwblhau.

7. Unrhyw fusnes arall
Arolwg agweddau Belaod Coed a Phobl VWT - hoffai Henry anfon allan at bawb i annog cynifer o bobl â phosib i'w gwblhau.

Nododd Lizzie y ceir pryderon ynghylch effaith cwtogiadau ar yr Amgueddfa Genedlaethol yng Nghaerdydd.

8. Dyddiad y cyfarfod nesaf
Cytunwyd bod defnyddio fideo-gynadledda'n iawn a'i fod yn gwneud bod yn bresennol yn haws i rai o aelodau'r grŵp.
Dyddiadau ar gyfer y cyfarfodydd nesaf: **25 Mehefin** (ffocws ar brosiect y Gymdeithas Famaliaid ac i gael ei gadeirio gan Iolo Lloyd) ac **8 Hydref**